

JUBILEUSZ (29) *sb m*

jubileusz (21), **jubileus** (8); jubileusz *SeklKat, LeovPrzep, RejAp* (2), *NiemObr, ReszPrz, ReszHoz, LatHar, SarnStat*; jubileus *StryjKron* (2); jubileusz : jubileus *BielKron* (7 : 4), *ReszList* (5 : 2).

e jasne (tak też Cn).

sg N jubileusz (7). ◇ *G jubileusza* (3), *jubileuszu* (1) *LatHar*. ◇ *A jubileusz* (11). ◇ *I jubileusz(e)m* (2). ◇ *L jubileuszu* (4), [**jubileusie**]. ◇ *pl I jubileuszy* (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

1. *W prawodawstwie Mojżeszowym: rok powtarzający się co 50 lat, połączony z zakazem uprawy ziemi, umarzaniem długów i uwalnianiem niewolników; w Kościele Katolickim: okres roczny, powtarzany obecnie co 25 lat lub ogłaszany okolicznościowo, w którym za niektóre praktyki religijne udzielany bywa odpust zupełny; annus sanctus, annus saecularis sanctus Cn* (20) : Takiż w pięćdziesiąt lat aby mieli rok Propiciationis/ to iest/ miłościwe lato/ aby gi zwáli rok odpuszczenia/ á then dziś v nas zową Iubileus. *BielKron* 36, 234v *margin*, *Kkkk4v; LeovPrzep* 12; A beftia náftawiał dziwnych fwiąt z dziwnymi iubileusz y z odpusty/ y z rozmáitými bálwánfkiemi obchody y procesyámi *RejAp* 110v; *StryjKron* 375 *margin*; Co fię znácznie w 8. Bonifácyusie pokazáło/ który ná fwym [= *otwartym przez siebie*] Iubileuszu/ y klucz/ y miecz w rękú dżierzał mowíac: *ecce duo gladij. NiemObr* 153; A ten to Rok piędziesiątny zwano Iubileuszem/ który nic infzego nie znáczył iedno wolność/ y odkupienie pokolenia ludzkiego/ á przywrocenie do ftáregó niebieskiego dżiedzictwá *ReszList* 146, 145, 146, 147, 152; [Iubileus tedy y Miłóciwy Rok Páná Chriftułow, naprzod iest przeznaczony w onym Iubileusie Zydowfkim, który oni świętobliwie obchodzili/ káżdego Roku piędziesiątego, y przetoż tefz zowie go Moyżefz/ álbo Iubileusem/ álbo Piędziesiątym Rokiem. *HerbOdpow Aaa7 (Linde).*]

Wyrażenia: »duchowny jubileusz« (1): miłościwe Zydowfkie lato [...] do otrzymánia duchownego Iubileuszu nas pobudzáiące. *LatHar* 509.

»święty jubileusz; święto jubileusza« (2 : 1): w rok świętego Iubileusza/ álbo miłościwego lata (który słufnie świętym/ dla wielkiego nabożeńftwá od dawnych czáfów niewidánego áni słychánego názwác możemy) *ReszHoz* 125; *ReszList* 162; O tymże wytrzymawáníu przytaczáiá on Dekret Moyżefzów o wrócáníu dżierzaw od Creditorów ná święto Iubileusza. *SarnStat* 1274.

Szereg: »jubileusz a(l)bo Miłóciwe lato« [*szyk 4 : 1*] (5): *BielKron* 36 *margin*; Tegoż też roku 1300. Bonifacius ófmy Papieź według zwyczáiú y Ceremoniy Zydowfkich iubileus álbo miłóciwe Lato naprzod wftáwił obchodzić. *StryjKron* 375; *ReszPrz kt; ReszHoz* 125; *ReszList* 141.

2. *Akt papieski (bullá?), dokument nadający specjalne przywileje* (8) : Iubileusz od Papiezá. *BielKron* 408 *margin*; Azałz nie dáć zá sakrę/ ázałz nie dáć zá inwefiturę/ ázałz nie dáć zá iubileusz/ ázałz nie dáć zá grzeckom odpuszczenie *RejAp* 152.

jubileusz na kogo [= *dla kogo*] (1): Iubileus ná Krzyżaki. *BielKron* 400 *margin*.

jubileusz na kogo [= *dla kogo*] *przeciw komu* (2): Do ktore^{go} [*krola Olbrachta*] Legat Papiefki Kałper bífkup Gálieníki człówiek chytry á wymowny przyjechał/ który dał Iubileusz ná krzyżaki *przeciw* pogánom. *BielKron* 400, 412v.

Zwroty: »dać, przysłać, posłać jubileusz« (1 :1 :1): Tego roku Papież Leo przyśłał Iubileusz do PolŃki *BielKron* 416v, 400, 408.

»jubileusz otrzymać, przyjąć« (1 : 1): W Niemcech ácz przyjęli Iubileusz/ ále Ńkrzynię s pieniádzmi nie chćieli potym wydać *BielKron* 408, 412v.

Szereg: »jubileusz a (albo) odpusty« (1): Tego czáfu Papież Iulius poŃlał do PolŃki Iubileusz albo odpusty/ y Ńkrzynię Ńelazná ná pieniádze *BielKron* 408.

3. Uroczystość kościelna, odpust (1) : WŃzak dŃis mamy iubileusz/ Iedno złoty do Ńkrzinki włoz. *SeklKat* A4v.

Synonimy: **1.** »miłościwe lato«; **2., 3. odpust.**

JW